

Remissyttrande
En justerad sanktionsavgift vid överträdelser av penningtvättslagen, skriftlighetskrav vid telefonförsäljning av speltjänster.
Dnr Fi2023/02022

Till: Finansdepartementet
Att: Registrator

Inlämnad av: Intresseföreningen Sveriges allmännyttiga lotterier (SVALO)

Göteborg den 9 oktober 2023

Remissyttrande kring:

Promemorian En justerad sanktionsavgift (penningtvätt) samt skriftlighetskrav vid telefonförsäljning av speltjänster – Dnr Fi2023/02022

1. Kort bakgrund om Intresseföreningen Sveriges allmännyttiga lotterier (SVALO)

SVALO är en intresseorganisation med syfte att genom samarbete förbättra villkoren och förutsättningarna för de allmännyttiga lotterierna i Sverige.

SVALO har idag 18 aktörer inom allmännyttiga lotterier och bingo som är medlemmar. Medlemmarna representerar flera 1000-tals stora och små föreningar i Sverige som får överskott från lotterier och bingo.

Medlemmar är idag Folkspel, IOGT-NTO/Miljonlotteriet, Kombispiel, Swebico (Sveriges Bingoarrangörers Centralorganisation), Bygdegårdarnas Riksförbund, Bröstcancerförbundet, Sveriges Dövas Riksförbund, Sportalliansen, MHF, Frölunda Hockey Club, Sävehof IK, PRO, SKPF, Prostatacancerförbundet, Sveriges Bingoföreningars Organisation (SBFO), Riksförbundet Hjärtlung, Synskadades Riksförbund, samt Tranås AIF Hockey.

Intresseföreningen Sveriges allmännyttiga lotterier
Org.nr. 802536–9433.
c/o Folkspel
Box 5
433 21. Partille

2. Allmänt

SVALO anser generellt att allmännyttiga lotterier och bingo under kapitel 6 i spellagen i samband med införandet av den nya spellagen redan drabbats av kraftigt ökade kostnader för certifieringar och administrativa pålagor. Riksdagen förklarade i samband med införandet av den nya Spellagen att allmännyttans lotterier, som är lågriskspel, inte skulle drabbas negativt av denna omreglering, utan överskotten till civilsamhället skulle värnas. Detta löfte har inte infriats. Framlagt förslag försvårar ytterligare Civilsamhällets lotterier möjligheter att generera överskott till goda allmännyttiga ändamål.

3. Synpunkter på remissens förslag

Sammanfattning

- SVALO avstyrker förslaget om justerad sanktionsavgift vid överträdelser av penningtvättslagen.
- SVALO avstyrker förslaget om att ett skriftlighetskrav införs vid telefonförsäljning av speltjänster.

En justerad sanktionsavgift vid överträdelser av penningtvättslagen

Promorian föreslår att sanktionsavgiften vid överträdelser av penningtvättslagen ska justeras, så att avgiften ska kunna uppgå till samma högsta belopp som vid överträdelser av spellagen. SVALO avstyrker promorians förslag. Skälen till detta utvecklas nedan.

Inledningsvis vill SVALO tydligt slå fast lotteribranschens ansvar för att förhindra att lotteriverksamheter utnyttjas för penningtvätt. Lotteriarrangörer arbetar kontinuerligt för att förbättra och effektivisera insatserna mot penningtvätt. Den licensierade lotteribranschen tar ansvaret på stort allvar och syftet med penningtvättslagen uppnås redan utan den föreslagna höjningen av sanktionsavgiften.

SVALO delar inte promorians bedömning att skillnaden i de olika sanktionsavgifternas storlek riskerar att felaktigt kunna tolkas som att en följsamhet till penningtvättslagens bestämmelser är ett mindre prioriterat ansvarsområde för tillhandahållarna. Nuvarande tillsyn och sanktionsavgifter uppnår de ändamål som staten eftersträvar med regleringen. Ett tillsynsärende, som initieras gentemot ett licensierad lotteriarrangör, ger omedelbara konsekvenser. Såväl lotteriarrangörens varumärke som lotteribranschen förtroende påverkas negativt. Om det förekommit konstaterade brister i arbetet mot penningtvätt blir konsekvenserna än större. Banker och andra för verksamheten nödvändiga avtalsparter kan vidta åtgärder som innebär att verksamhetsviktiga banktjänster dras in eller att kreditvärdigheten försämras.

SVALO noterar att förslaget inte innehåller en problembeskrivning som styrker behovet av den föreslagna åtgärden. Samtidigt vill SVALO framhålla att regeringen i propositionen Åtgärder för att säkerställa en sund och säker spelmarknad (prop. 2022/23:33) konstaterar att den nuvarande sanktionsavgiftens nivå tillsammans med risken för andra ingripande åtgärder uppfyller penningtvättsdirektivets krav på effektiva, proportionella och avskräckande sanktioner. Propositionen beslutades av riksdagen i maj 2023. SVALO anser inte att det av promemorians problembeskrivning framgår vilka förändringar som skett sedan riksdagens beslut och som därav föranleder förslag till höjda sanktionsavgifter.

SVALO anser vidare att skillnaderna mellan lotteribranschen och bank/finansbranschen är avsevärda, bland annat när det kommer till omsättning, produkter och tjänster varför en höjning av taket för sanktionsavgiften till den nivå som gäller för kreditinstitut och finansiella institut också ur detta perspektiv saknar grund och är oproportionerliga.

SVALO vill slutligen betona behovet av en god dialog mellan tillsynsmyndigheter och tillståndshavare. Av kommissionens senaste överstatliga riskbedömning (2022) framgår bland annat att spelsektorn fortsätter att betona den bristande återkopplingen på sina rapporter om misstänkta transaktioner. Några av de förslag som lämnas i rapporten är bättre utbildning från ansvariga myndigheter och bättre återkoppling från finansunderrättelseenheter om kvaliteten på rapporterna om misstänkta transaktioner. SVALO är av uppfattningen att om ambitionen är att minska risken för överträdelser av penningtvättslagen är ökade insatser inom dessa områden mer verkningsfulla än höjda sanktionsavgifter.

Ett skriftlighetskrav vid telefonförsäljning av speltjänster

Promorian föreslår ett skriftlighetskrav vid telefonförsäljning av speltjänster, bland annat innefattande att avtal om spel om pengar ska ingås genom att konsumenten efter samtalet skriftligen accepterar licenshavarens erbjudande. SVALO avstyrker promorians förslag. Skälen till detta utvecklas nedan.

SVALO delar inte bilden av promemorians problembeskrivning, att det förekommer påträngande telefonförsäljning och att oförberedda konsumenter under samtalet inte fullt ut förstår att de ingår avtal eller annars förmår freda sig och säga nej till erbjudanden. SVALO anser att dagens lagstiftning på området fungerar väl, där lotterier är licensierade enligt spellagen med krav på ett högt konsumentskydd och där omsorgsplikt gäller.

Frågan om ett skriftlighetskrav utreddes senast i utredningen om en uppföljning av skriftlighetskravet vid telefonförsäljning (SOU 2021:79). Av utredningen framgår följande. Den enda spelprodukt där det för närvarande förekommer telefonförsäljning i Sverige är lotterier som tillhandahålls av ideella organisationer. Konsumentproblemen vid telefonförsäljning av lotterier är små. De avtal som ingås är normalt inte bundna under viss tid och det är enkelt för en konsument att säga upp avtalen. Det rör sig om förhållandevis begränsade belopp som konsumenten betalar för en prenumeration. De aktuella lotterierna har också generellt sett bedömts ha låg risk att utveckla spelproblem. Ett skriftlighetskrav skulle motverka syftet att ge goda förutsättningar för allmännyttig ideell verksamhet till finansiering genom intäkter från spel. Utredningen bedömde att skriftlighetskravet vid telefonförsäljning inte bör utvidgas till att gälla även försäljning av spel då gällande regler säkerställer ett gott konsumentskydd. Överträdelser av regelverket hanteras bäst genom en effektiv tillsyn. Spelinspektionen, i sitt remissvar, delade utredarens bedömning.

SVALO vill också framhålla att skriftlighetskravet dessförinnan behandlades av utredningen om konsumentskydd vid telefonförsäljning (SOU 2015:61). Av utredningens betänkande framgår att problemen vid telefonförsäljning gäller sådan egendom och sådana tjänster som omfattas av 2 kap. distansavtalslagen. Vadhallning, kasinospel och andra lotteritjänster är undantagna från detta tillämpningsområde. Utredningen menade att ett skriftlighetskrav därför som utgångspunkt borde gälla sådan egendom och sådana tjänster som omfattas av andra kapitlet distansavtalslagen. I remissbehandlingen av denna utredning uttalade Lotteriinspektionen att Lotteriinspektionen anser att antalet klagomål när det gäller telefonförsäljning av lotterier inte motiverar ett skriftlighetskrav. För det fall klagomålen skulle öka framhåller inspektionen att den då kan ställa särskilda krav vid tillståndsgivningen.

SVALO delar utredningarnas bedömning att skriftlighetskravet vid telefonförsäljning inte bör utvidgas till att gälla försäljning av lotterier, då detta endast kommer minska överskotten och öka kostnaderna för lotterier i Sverige. SVALO anser vidare att civilsamhällets möjlighet till egenskapade intäkter via lotterier behöver öka och förenklas inte försvåras och minska vilket föreslås nu.

SVALO har i övrigt inga synpunkter på övriga förslag i promemorian.

Göteborg 2023-10-09

Intresseföreningen Sveriges allmännyttiga lotterier (SVALO)

Hans Sahlin

Styrelseordförande